

FINANSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 10/2003 rd

Statsrådets redogörelse om konventets resultat och förberedelserna inför regeringskonferensen

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 3 september 2003 statsrådets redogörelse till riksdagen om konventets resultat och förberedelserna inför regeringskonferensen (SRR 2/2003 rd) till utrikesutskottet för beredning och bestämde att stora utskottet och grundlagsutskottet skall lämna utlåtande till utrikesutskottet om ärendet. I enlighet med talmanskonferensens beslut har också övriga fackutskott fått tillfälle att lämna utlåtande till utrikesutskottet i frågor som gäller deras behörighet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- budgetråd Rauno Lämsä, finanssekreterare Minna Aaltonen och konsultativ tjänsteman Markku Puurula, finansministeriet
- EU-statssekreterare Antti Peltomäki, statsrådets kansli.

Jord- och skogsbruksministeriet har lämnat ett skriftligt utlåtande.

STATSRÅDETS REDOGÖRELSE OCH UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Statsrådets redogörelse

Begränsning av frågan

Finansutskottet har behandlat redogörelsen bara med avseende på unionens finanser och ekonomiska politik. Följaktligen går utskottet inte in på till exempel unionens penningpolitik eller Europeiska centralbankens ställning.

Förslagen från konventet

De budgetmässiga och finansiella principerna innefattar principen om ettårighet, universalitetsprincipen, principen om balans i budgeten och principen om sund ekonomisk förvaltning.

Enligt förslaget skall unionens budget finansieras helt av egna medel.

Beslutsprocessen kring egna medel grundar sig på två rättsliga grunder. Bestämmelserna om nödvändiga medel beslutas enligt samma regler som nu. Ministerrådet skall besluta enhälligt efter att ha hört Europaparlamentet. Dessutom krävs ratificering i varje medlemsstat. Procedurerna kring unionens medel skall fastställas i en europeisk lag utfärdad av ministerrådet. Ministerrådet skall besluta efter godkännande från Europaparlamentet.

Bestämmelsen om egna medel innefattar också möjligheten att ta ut europeiska skatter.

Unionens budgetmekanism består dels av en rättsligt bindande flerårig finansieringsram som

fastställs i en europeisk lag, dels av en årlig budget som skall följa finansieringsramen. Det slutliga beslutet om den fleråriga finansieringsramen fattas av ministerrådet. Också budgetbeslutet läggs fast i en europeisk lag. Då har Europaparlamentet en starkare ställning än i den sedvanliga lagstiftningsprocessen. Europaparlamentet kan med ett beslut med en majoritet av sina ledamöter och tre femtedelar av rösterna fastställa ett förslag som avviker från ministerrådets ståndpunkt.

En viktig del av budgetreformen är att bestämmelserna om obligatoriska och icke-obligatoriska utgifter försvinner.

Den ekonomiska politiken ingår precis som nu i medlemsstaternas behörighet.

Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet utgår från att kompetensfördelningen mellan dels medlemsstaterna och unionen, dels mellan unionens institutioner inte rubbas. Vidare understryker statsrådet vikten av en hållbar ekonomi och därmed också betydelsen av att staterna håller sig till reglerna för budgetdisciplin. Principen om sund ekonomisk förvaltning bör effektiviseras, anser statsrådet.

Statsrådet kan godta ett differentierat förfarande, som innebär att unionens medel fastställs med enhällighet i ministerrådet och ratificeras i medlemsstaterna, medan närmare arrangemang för medlen fastställs i ministerrådet med kvalificerad majoritet.

Statsrådet motsätter sig europeiska skatter och en självständig beskattningsrätt för unionen. Ett framtida beslut om europeiska skatter måste fattas med enhällighet bland medlemsstaterna och dessutom ratificeras i medlemsstaterna, anser statsrådet.

För tryggad jämvikt mellan institutionerna bör ministerrådet ha en dominerande ställning i besluten om finansieringsramarna, anser statsrådet. Dessutom måste medlemsstaterna ha lika möjligheter att påverka besluten om ramarna. Dessutom vill statsrådet ha en förenkling av budgetprocessen.

Statsrådet är positivt inställt till att budgeten i rättsligt hänseende blir en europeisk lag och anser det viktigt att Europaparlamentet och ministerrådet nämns som likvärdiga utövare av budgetmakt. De bör också rent konkret garanteras en likvärdig ställning i den sammanhållna budgetprocessen.

Kompetensfördelningen i den ekonomiska politiken kan enligt statsrådet följa nuvarande regler. Men statsrådet ger sitt stöd till närmare samordning av den ekonomiska politiken i enlighet med det föreslagna fördraget.

Utskottets överväganden

De allmänna målen för Finlands hållning är överlag korrekta, anser finansutskottet. Konventets förslag om budgetförfarande och finansieringsramar medverkar till att förenkla budgetprocessen och stärka unionens finanser. I likhet med statsrådet vill utskottet understryka vikten av budgetdisciplin och större satsningar på principer om sund ekonomisk förvaltning.

Genom det föreslagna fördraget får Europaparlamentet en starkare ställning både som lagstiftare och som utövare av budgetmakt. I likhet med statsrådet vill finansutskottet ändå understryka att ministerrådet måste ha en dominerande ställning i beslutsprocessen kring den fleråriga finansieringsramen.

När utgifterna inte längre delas upp i obligatoriska och icke-obligatoriska uppgifter får Europaparlamentet i sista hand rätt att besluta om hela den årliga budgeten. Enligt utskottet är det viktigt att ministerrådet får en starkare ställning i beslutsprocessen kring den årliga budgeten. Kravet på kvalificerad majoritet i parlamentet bör vara högre när parlamentet vill avvika från ministerrådets ståndpunkt och när kommissionen inte tillstyrker parlamentets ändringsförslag. På så sätt kan efterlevnaden av de allmänna budgetprinciperna bättre garanteras samtidigt som de små medlemsstaterna bättre kan beaktas.

I likhet med statsrådet anser finansutskottet att det inte finns några förutsättningar att införa europeiska skatter. Ett problem är till exempel att medlemsstaterna har så olika skattebaser. Enligt vad utskottet har erfarit finns det än så länge

ingen okontroversiell skattemodell. Utskottet håller också med statsrådet om att ett framtida beslut om europeiska skatter kräver enhällighet bland medlemsstaterna.

Utskottet ställer sig bakom statsrådets hållning till den ekonomiska politiken.

Utöver synpunkterna på unionens finanser och ekonomiska politik vill utskottet framhålla att vissa av förslagen från konventet påverkar medlemsstaternas budgetmakt. Ett exempel är förslaget att medlemsstaterna åtar sig att gradvis förbättra sina militära resurser. Statsrådet påpe-

kar att ett sådant åtagande inte lämpar sig att tas in i ett konstitutionellt fördrag. Dessutom vill utskottet påpeka att förslaget intervenerar i medlemsstaternas suveränitet i budgetfrågor.

Utlåtande

Finansutskottet anför som sitt utlåtande

att utskottet omfattar statsrådets hållning kompletterad med preciseringarna ovan.

Helsingfors den 16 september 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Eva Biaudet /sv
Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd

Iivo Polvi /vänst
Virpa Puisto /sd
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Kimmo Sasi /saml
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Kyösti Karjula /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Maarit Pekkanen.